

Interview met ds. J. Ben Zvi, door Dolf Lok

Terug tot de Thora

ds. Joseph Ben Zvi

“In Jeruzalem noemt iedereen me gewoon Jossi. Wij zijn niet gewend om elkaar met titels aan te spreken. We zijn bepaald niet communistisch, maar iedereen is in Israël gewoon gelijk.” Sinds 1994 is ds. Ben Zvi predikant van de Messias-belijdende gemeente “Bat Tsion” in Jeruzalem. Hij was 8 jaar oud toe hij met zijn ouders vanuit Boekarest in Roemenië naar Jeruzalem vertrok. Z’n ouders kwamen onder de prediking van ds. Richard Wurmbrand tot geloof in Jezus als de Messias. Z’n grootouders waren vrome, zeer orthodoxe Joden. Jossi is zelf volgens de wet en z’n eigen beleving een echte Jood. Hij heeft een Nederlandse vrouw en samen hebben ze vier kinderen.

In dit jaar viert ds. Ben Zvi z’n zilveren ambtsjubileum, want in 1979 werd hij predikant in de Immanuel Lutheran Church in Yafo. Ds. Ben Zvi bekleedde allerlei bestuurlijke functies in organisaties van Messias-belijdende Joden in Israël. Acht jaar geleden legde hij die functies neer om zich geheel aan de gemeente Bat Tsion te wijden en aan zijn droom: “Jerusalem Experience”. Voortgaande studie staat ook hoog genoteerd bij ds. Ben Zvi. Naast het 25-jarig ambtsjubileum als predikant in Israel is het dit jaar ook 10 jaar geleden dat ds. Ben Zvi verbonden werd aan de Bat Tsion gemeente in Jeruzalem.

Twee jubilea dus in 2004. Reden genoeg om aandacht voor ds. Ben Zvi te vragen. “Niet voor mij,” zal hij in zijn bescheidenheid zeggen, “ik ben slechts dienaar, doorgever van ‘De Boodschap’, het blijde, verlossende evangelie van de Messias.

Messias-belijdende Joden in Israël

Wie kent de juiste cijfers over de het aantal Messias-belijdende Joden in Israël en wereldwijd? Ds. Ben Zvi schat het totale aantal in Israël op maximaal 4000. Vrij stellig is hij in het noemen van een vijftigtal Messias-belijdende gemeenten in Israël. Maar het aantal ingeschreven leden is niet groot: Misschien is 725 een betrouwbaar getal. De Bat Tsion gemeente bijvoorbeeld, telt slechts 45 leden, maar veel meer sympathisanten. En zo zal het elders ook zijn. Sommige gemeenten houden niet eens een ledenadministratie bij, omdat ze van mening zijn, dat een telling niet Bijbels zou zijn.

Ds. Ben Zvi geeft ook informatie over de onderlinge verdeeldheid van Messias-belijdende gemeenten. Die is groot en lijkt in veel opzichten op de verdeeldheid in reformatorisch Nederland. De leden komen overal vandaan en nemen hun eigen historie mee. Velen zijn niet echts Joods. De meesten komen uit Evangelische gemeenten van allerlei aard. Het aandeel reformatorischen is maar zeer klein. Hoewel Ds. Ben Zvi zich theologisch verwant voelt met de Heidelbergse Catechismus en de Nederlandse Geloofsbelijdenis, noemt hij zichzelf “not Reformed, but Messianic”.....

Van een kerkverband is amper sprake. Ds. Ben Zvi is predikant en voorganger van de Bat Tsion gemeente en slechts bij hoge uitzondering komt er een andere predikant in zijn gemeente.

De gemeente kwam tot voor kort samen in het souterrain van het huis van ds. Ben Zvi in Ma’aleh Adumim, een voorstad van Jeruzalem. Sinds een half jaar heeft men een prachtig kerkelijk centrum in het hartje van Jeruzalem. Dit centrum aan de Jaffastraat is mede mogelijk gemaakt door gaven vanuit Nederland.

In dit centrum komt het voor de bezoeker ook tot de ‘Jerusalem Experience’ .

Joodse gemeente in Jeruzalem

Een afstand in de tijd van 2000 jaren geeft al een moeilijker verstaan van het Evangelie als bij de eerste apostolische gemeenten. Die stonden volgens ds. Ben Zvi dicht bij Jezus, dicht bij Zijn prediking en dicht bij een juist begrip daarvan, dan wij nu. Bovendien verandert de tijd zo razendsnel, dat het begrijpen steeds moeizamer wordt. De Bat Tsion gemeente in Jeruzalem ondervindt dezelfde moeite. Maar wanneer je in de oude stad de straten doorkruist en de synagoge bezoekt, en je bovendien zelf Joodse wortels hebt, kun je misschien toch iets meer bevatten over de tijd van Jezus en de uitdrukkingen die Hij gebruikte. Het is in elk geval de bedoeling van de Bat Tsion gemeente en van Jerusalem Experience die wortels zo dicht mogelijk te benaderen en zo goed mogelijk te begrijpen.

In Jeruzalem ligt de historie aan je voeten. Dat kan helpen bij een juist verstaan. Het geeft in elk geval diepte aan de gesprekken die mensen met elkaar hebben onder de indruk van wat ze gezien hebben.

Eerste gemeente?

Ds. Ben Zvi corrigeert het spraakgebruik “eerste Christelijke gemeente”, alsof er voordien geen sprake zo zijn geweest van gemeentevorming rond de verwachte Messias. De Bijbel staat er toch vol van! En dat brengt het gesprek op een belangrijk vervolgpunt.

Geen onderscheid tussen Oud en Nieuw Testament

Er is maar één Bijbel, één Woord van God en één Testament. Ben Zvi is er zeer duidelijk over: er is maar één Verbond en één Verbondsgeschiedenis. Het onderscheid tussen Oud en Nieuw Testament is mensenwerk en heeft in de loop van de geschiedenis de eenheid van de Bijbel onder druk gezet. Die eenheid is ook voor Jezus wezenlijk. Kijk maar naar de Bergrede. In die preek vol praktische toepassingen, met het ene voorbeeld na het andere, grijpt Jezus terug op de Thora. Het eerste woord van de preek klonk elke Joodse toehoorder bekend in de oren. Wij vertalen het met “zalig”. Het is hetzelfde woord waarmee Psalm 1 inzet. Daarmee wordt Psalm 1 de brug naar de Thora, voor iedereen begrijpelijk en toegankelijk.

Back to the Thora

Heeft ds. Ben Zvi een boodschap voor Nederlandse Christenen? Ds. Ben Zvi wil er niets van weten: Ik spreek in de preek in de eerste plaats mezelf aan. Het woord ‘mission’ vindt hij veel te groot: God opent de deur voor het Evangelie; mensen moeten niet naar mij komen, maar tot Christus!

Maar als hij dan toch de kern wil weergeven, dan klinkt het opnieuw: back to the Thora. Over de Thora is veel misverstand. Sommigen menen dat Thora gelijk staat aan de Tien Geboden. Maar het is veel meer. Het is het onderwijs van God, niet alleen de wet. Vooral niet de wet, maar juist 100% genade. Een gids voor heel ons leven met God en met de naaste. De Thora is niet abstract, maar heel concreet.

Dat leren de mensen niet van mij, maar van het Woord van God. Ik probeer dat na te zeggen in mijn preken en toespraken. Dan zeggen de mensen vaak: Wat is dat praktisch. Als je het zo beschouwt, ga je veel meer van de Bijbel houden.

Een predikant kwam onlangs na een toespraak naar me toe, met de bekentenis, dat hij het Woord van God nooit zo had begrepen en dat zijn ogen daar nu voor open gingen.

Ds. Ben Zvi noemt het onomwonden fout, wanneer door geestelijke leiders de Thora op de achtergrond wordt geplaatst en de scheiding tussen Oude en Nieuwe Testament een breuk in het ene doorgaande Verbond slaat. Dat is niet toegestaan!

Consequenties

Heeft deze visie consequenties voor de eredienst? De orde van dienst komt redelijk overeen met wat wij in Nederland gewend zijn. De dienst duurt langer, hoewel de preek maar ruim een half uur beslaat. Mensen in de kerk kunnen deelnemen aan het gebed en zijn ook betrokken bij de preek. Ze

stellen vragen, betuigen instemming en gaan in discussie.

Ook dat is volgens Ben Zvi een rechtstreekse voortzetting van de diensten in de synagoge, zoals die in de Bijbel beschreven staan. Jezus wordt daarin ook uitgenodigd om het woord te nemen en zich te verdedigen. Hij wordt ook geïnterrupteerd door schriftgeleerden met hun (strik-)vragen. Er wordt in de dienst altijd gelezen uit de Thora én uit de profeten. In iedere dienst wordt ook het heilig avondmaal gevierd. De dienst, die op sabbat wordt gehouden (“wel vervuld, niet afgeschaft”), duurt doorgaans ruim twee uur, waarna gezamenlijk nog uitgebreid koffie wordt gedronken.

Heeft deze visie op de Thora consequenties voor het politieke en sociale leven? De vraag stellen is haar beantwoorden. Heb je naaste lief, betekent ook: heb je vijanden lief. Wij bidden voor de redding van Arabieren en Palestijnen. Maar met de Bijbel in de hand veroordelen we de zelfmoordacties van de Palestijnen en sluiten we geen compromis met de Islam-religie.

Veel wereldorganisaties claimen mensenrechten. Ze realiseren zich daarbij niet, dat de mensenrechten in de Bijbel staan. Niemand kan de mensenrechten los zien van God, de Schepper van de mensen en van alle leven. Dat geldt voor ds. Ben Zvi ook als het om milieuzaken gaat. De Thora is bepalend en grondlegend voor al deze maatschappelijke en politieke onderwerpen. Hulp aan de naaste in nood in de kerk en in de wereld is ook een van de consequenties van de Thora.

Jerusalem Experience

Een bezoek aan Israël en Jeruzalem krijgt een verrijking wanneer je het doet vanuit de Jerusalem Experience. Het geeft focus aan je blik en richting aan je gedachten wanneer je je laat voorlichten door een Jood, een afstammeling van het Joodse volk die de Messias heeft leren kennen als de Grote Verzoener van zijn zonden, als zijn persoonlijke Verlosser. Dit alles nodigt uit tot een voortgaand gesprek.

Dolf Lok